

Biskup odpustil farnostiam dlhy

Cirkev sa snaží vyrovnat' s reorganizáciou diecéz sama. Biskup Rudolf Baláž pomohol novej Žilinskej diecéze.

BANSKÁ BYSTRICA. Dlhy farnostiam z dekanátu Martin a Brezno, ktoré po reorganizácii diecéz pripadli do novej Žilinskej a Rožňavskej diecézy, odpustil banskobystrický diecézny biskup Rudolf Baláž. Novej Žilinskej diecéze zároveň daroval päť miliónov korún. Urobil tak po reorganizácii diecéz a po stretnutí s diecéznymi biskupmi.

„Rozhodnutie biskupa Baláža je rozhodnutím nad rámec dohody o delimitácii z 30. mája minulého roka,“ povedala Zuzana Juhaniaková, hovorkyňa biskupského úradu a biskupa.

Riaditeľ Biskupského úradu Vladimír Farkaš nevedel upresniť, aká je výška dlhov, ktoré banskobystrický diecézny biskup odpustil farnostiam:

„Nezáleží na výške dlhu. Biskup Baláž odpustil akékoľvek dlhy plošne.“

Nechceme reorganizáciou diecéz zaťažovať štát. Snažíme sa s tým čo najviac vyrovnat' sami.“

„Biskup Rudolf Baláž potvrdil žilinskému biskupovi Tomášovi Galisovi, že osobné auto, ktoré používal ako pomocný biskup, dáva do vlastníctva Žilinskej diecéze pre účely biskupa,“ dodala Juhaniaková.

Svätý Otec Benedikt XVI. dekrétom zo 14. februára 2008 rozhodol o reorganizácii diecéz latinského obradu.

Rozdelením Bratislavsko-trnavskej arcidiecézy povýšil Bratislavu na metropolitnú arcidiecézu. Nová Žilinská diecéza vznikla vyčlenením časti územia z Nitrianskej a Banskobystrickej diecézy.

**Daniel Vražda
SME, 28.4.2008**

Začína katolícka televízia Lux

BRATISLAVA. V nedeľu začne vysielat' katolícka televízia Lux. Bude vysielat' od 8. h ráno do 24. h večer a bude prinášat' programy z oblasti kultúry, rozhovory a besedy, spravodajstvo zo života cirkvi na Slovensku i v zahraničí, informácie z Vatikánu a filmové dokumenty. Zakladateľmi televízie sú Štúdio Lux communication v spolupráci s Konferenciou biskupov Slovenska a so saleziánmi dona Bosca. Sídli v Mlynskej doline v Bratislave pod Univerzitným pastoračným centrom.

(r), SME, 5.3.2008

Manželia Ďurikovičovi budú naďalej na čele Hnutia kresťanských rodín

Manželia Ďurikovičovi budú aj ďalšie štvorročné obdobie na predsedníckom poste Hnutia kresťanských rodín Slovenska. Rozhodli o tom delegáti 15. snemu, ktorý sa uskutočnil v Trnave. Za podpredsedu organizácie bol zvolený zástupca novej bratislavskej arcidiecézy Karol Husár s manželkou.

Ako pre agentúru SITA uviedol staronový predseda HKRS Vladimír Ďurikovič, v uplynulom štvorročnom období zaznamenali v hnutí nárast aktivistov, ktorí cítia potrebu pomáhať pri harmonickom živote rodín Slovenska.

Rádio Slovensko, 27.4.2008

Gorbačov chcel zabiť pápeža!

Šokujúce odhalenie po 29 rokoch

VARŠAVA - Senzácia! V minulosti Michaila Gorbačova, bývalého lídra Sovietskeho zväzu, sa skrýva čierna škvrna. Otec glasnosti a perestrojky sa pred takmer 29 rokmi podpísal pod dokument, ktorý nariad'oval „neformálny rozsudok smrti“ nad poľským pápežom Jánom Pavlom II. Nové skutočnosti odhaľuje vo svojej novej knihe americký novinár a spisovateľ John O. Kohler.

Dokument, ktorý vznikol v novembri 1979, obsahoval inštrukcie pre veliteľov KGB ohľadom Jána Pavla II. Toho zvolili za pápeža len rok predtým. „Využite všetky možnosti na zabránenie nového politického trendu, ktorý podporuje poľský pápež, a ak bude potrebné - siahnite k tvrdším prostriedkom, ako sú dezinformácie a diskreditácia,“ uvádza sa v rozkaze.

Pod dokument sa podpísalo osem popredných predstaviteľov sovietskeho vedenia. Medzi nimi sú aj neskorší generálni tajomníci Konstantin Černenko a Michail Gorbačov. Najmä meno druhého je prekvapením, keďže „Gorbi“ sa stal v 80. rokoch na Západe symbolom umiernenia a zmeny.

„Bol som v šoku, keď som našiel tento rozkaz.“

Prostriedky „tvrdšie ako dezinformácie a diskreditácia“ znamenali len jedno

- bolo to povolenie na zabitie pápeža,“ uviedol John O. Kohler pre poľský týždenník Wprost.

Atentát na pápeža sa napokon uskutočnil 13. mája 1981, Ján Pavol II. ho však prežil. Špekulácie o účasti KGB v tomto pokuse sa tak teraz zrejme nadobro potvrdili.

(dw)

Nový čas, 30.4.2008

NR SR: Zmluva o výhrade vo svedomí

Petíciou občanov za prijatie zmluvy o výhrade vo svedomí sa parlament bude zaoberať. Ak by sa podarilo nájsť dostatočný počet hlasov, Národná rada by zaviazala vládu, aby otvorila proces ratifikácie zmluvy medzi Slovenskom a Vatikánom. Väčšina politikov sa k zmluve stavia zdržanlivo.

Petíciou sa v týchto dňoch zaoberajú parlamentné výbory. Na Zahraničnom výbore petícia prešla aj vďaka hlasu koaličného poslanca. Jozef Rydlo z SNS si myslí, že o vôli občanov v parlamente treba hovoriť. To, či ich želanie v pléne aj podporí, je už otázne.

Jozef M. Rydlo, predseda Zahraničného výboru NR SR: „Nie je to otázka prioritná, prvoradá, ale je to veľmi dôležitá otázka. Pochopiteľne otvárať dneska Pandorinu skrinku, nemá zmysel.“

Ratifikácia zmluvy o výhrade vo svedomí nie je prioritnou témou pre Smer a HZDS. Istú podporu má len u KDH. Či využijú kresťanskí demokrati šancu a pokúsia sa presvedčiť aj ďalšie politické strany, je otázne.

Redaktor: „Takže budú predtým nejaké rokovania ešte?“

Pavol Hrušovský, predseda KDH: „Nevylučujem.“

Eduard Kukan, podpredseda SDKÚ-DS: „Ja som za to, aby sme takúto zmluvu podpísali, ale aby bola dojednaná a aby mala taký obsah, ktorý bude v súlade so záujmami Slovenskej republiky, lebo tá predchádzajúca taká nebola.“

Slovensko Zmluvu o výhrade vo svedomí musí ratifikovať. Zaväzuje ho v tom Základná zmluva s Vatikánom z roku 2000.

Peter Horváth, politológ: „Je lepšie radšej ešte počkať, vydiskutovať si to, nájsť istý konsenzus aj medzi predstaviteľmi, nielen prívržencov ale aj povedzme ľudí, ktorí sa tohto obávajú.“

Poslanci by sa mali petíciou zaoberať na konci mája. Práve na Zmluve o výhrade vo svedomí padla bývalá vláda, keď pre neochotu SDKÚ ratifikovať zmluvu, vystúpilo KDH z koalície.

STV, 1.5.2008

O ÚPN rozhodne koaličná rada

Slovenská národná strana chce dokumenty zveriť Vojenskému archívu, HZDS zasa NBÚ

Predseda HZDS Vladimír Mečiar hovorí, že o zrušení ÚPN existuje politická dohoda už tri mesiace. Smer chce ešte rokovať.

Ústav pamäti národa (ÚPN) prestal plniť svoje poslanie. Myslí si to nielen SNS, ale aj HZDS. Smer sa zatiaľ oficiálne nevyjadruje.

Návrhy vládných partnerov chce riešiť na koaličnej rade.

Mečiar: Dohoda je už dávno

Predseda HZDS Vladimír Mečiar cez víkend povedal, že politická dohoda o zániku ÚPN existuje už tri mesiace. Zákon, ktorý by to riešil, malo HZDS pripraviť na júnovú schôdzu.

Hnutie však o mesiac predbehli poslanci SNS, ktorí v piatok predložili vlastný zákon. O zámere HZDS podľa predsedu klubu Rafaela Rafaja vedeli.

SNS pri zrušení argumentuje najmä tým, že so spismi komunistickej Štátnej bezpečnosti sa manipulovalo, mnohé sa bez vyjasnení stratili. Rafajovi sa nepozdáva, že z archívu ústavu sa stala „verejná knižnica“ a že z obetí sa vyrábajú páchatelia.

„Je spochybniteľné, aby ktokoľvek čerpal z archívnych vyšetrovacích spisov,“ hovorí Rafaj, podľa ktorého má prioritou ostať odhaľovanie zločinov komunizmu. Dokumenty ÚPN by preto mal prevziať Vojenský historický ústav.

ÚPN pritom tento rok podal niekoľko podnetov na Generálnu prokuratúru.

Išlo o staršie prípady, napríklad o vraždu kňaza, do ktorej mohla byť zapojená ŠtB. Archív ústavu často využívajú novinári, ktorí preverujú verejných činiteľov.

Mečiar hovorí, že k archívom ÚPN by sa mal aj po jeho zrušení dostať každý. Na rozdiel od SNS chce, aby dokumenty prešli na Národný bezpečnostný úrad, pretože ten denne so spismi ŠtB pracuje pri previerkach. Rafaj hovorí, že o tomto návrhu môžu obe strany ešte rokovať.

Poslanci SNS vrátane predsedu Jána Slotu predložili návrh na

zrušenie ústavu po tom, ako médiá informovali o Slotovej minulosti. Podkladom boli práve spisy ŠtB.

Rafaj odmieta, že dôvodom, prečo sa Ústav pamäti národa stal pre Slovenskú národnú stranu nepohodlný, je Slotova minulosť. Ústav si podľa SNS prestal plniť svoje poslanie.

Pred rokom pridávali

Ešte pred rokom SNS nechcela ústav zrušiť, naopak hovorila, že rozšíri jeho pôsobenie, a to už od roku 1867, aby zachytil aj obdobie násilnej maďarizácie.

SNS sa okrem toho podarilo presadiť na čelo ÚPN svojho nominanta, historika Matice slovenskej Ivana Petranského. Rafaj teraz hovorí, že so SNS nemá nič spoločné a bol až piatym kandidátom. O svojom zámere zrušiť Ústav pamäti národa Petranského SNS neinformovala.

Podpredseda Smeru Miroslav Číž hovorí, že koaličná rada sa ÚPN zaoberala, len keď bol problém nájsť schopného človeka na jeho čelo.

„Ak vznikajú nejaké nové pohľady, tak treba rokovať,“ povedal Číž k budúcnosti ústavu. V Smere sú podľa neho ľudia, ktorým ÚPN neprekáža, ale aj takí, ktorí si myslia, že je zbytočný.

Vicepremiér Dušan Čaplovič hovorí, že ústavu pomôže viac schopný šéf, ako jeho zrušenie. „Na čele ÚPN by mala stáť osobnosť, odborník, a nie človek politicky nominovaný,“ hovorí. Petranského kritizoval už niekoľkokrát.

Ústav pamäti národa

oficiálne pôsobí od 1. mája 2003

Jeho úlohou je:

neustranne hodnotiť obdobia neslobody

sprístupňovať prenasledovaným dokumenty o ich prenasledovaní dávať podnety na stíhanie zločinov a trestných činov zverejňovať informácie a doklady o období neslobody 1939 - 1989 ÚPN vydáva časopis Pamäť národa, publikuje monografie, organizuje diskusie

Veronika Šutková, sít
SME, 29.4.2008

ÚPN zatiaľ prehral iba jeden spor

Ján Čarnogurský stojí na súdoch proti Ústavu pamäti národa, nechce však, aby zanikol

Na súdoch je Ústav pamäti národa úspešný. Prehral len spor s dôverníkom ŠtB.

Ústav pamäti národa, ktorý SNS a HZDS spochybňujú a žiadajú zrušiť, od jeho vzniku zažalovalo 26 ľudí v 27 sporoch. Žiadali výmaz z registra spolupracovníkov komunistickej ŠtB a traja aj finančné odškodnenie.

Súdy doteraz právoplatne rozhodli päť z spomínaných sporov, z toho iba jeden v neprospech ústavu. „Ústav je však rozhodnutý podať po doručení rozsudku mimoriadny opravný prostriedok,“ povedal Ján Ondriaš z ÚPN.

Ide o prípad dôverníka, ktorého meno nariadil súd vymazať zo zoznamu príslušníkov ŠtB, čo je podľa ústavu nezmyselné, nevykonateľné rozhodnutie. Dôverník nemohol byť v zozname príslušníkov.

Aktuálnych je ešte 22 súdnych konaní. Prvostupňové súdy rozhodli v ôsmich prípadoch v prospech ústavu a v piatich v prospech žalobcu.

Pomohla tuberkulóza

Asi osem žalujúcich ľudí v sporoch zastupuje na súde bývalý minister spravodlivosti Ján Čarnogurský. Oslovili ho viacerí kňazi, ktorých ŠtB viedla ako svojich spolupracovníkov. Na prvom stupni tri spory prehral a dva vyhral.

„Slovenské súdy na rozdiel od českých zaujímajú právne stanovisko, že dôkazné bremeno je na žalobcovi, on musí dokázať, že nebol agentom, čo je veľmi ťažké,“ povedal Čarnogurský.

Raz Čarnogurský vyhral vďaka lekárskej správe. Príslušník, ktorý evidoval agenta, napísal, že jeho zväzok musí uložiť do archívu, pretože dotýčny má tuberkulózu, ide na liečenie, a pol roka s ním nebude môcť byť v kontakte.

Kňaz na súde dokázal, že tuberkulózu nemal.

„V inom konaní vypovedal okresný náčelník ŠtB v Bratislave, ktorý je dnes už penzista, že si agentov aj vyrábali,“ povedal

Čarnogurský. Dostávali vraj ročne príkazy zhora, koľko agentov majú získať, a keď to nevedeli splniť, zaevidovali ako agenta aj toho, koho síce navštevovali, ale spoluprácu nepodpísal. Čarnogurský hovorí, že všetci jeho klienti podpísali iba záväzok mlčanlivosti a nie spoluprácu.

Banáš ani Sokol nežalujú

Ústav žaluje napríklad aj bývalý štátny tajomník ministerstva zahraničných vecí Jozef Šesták. Podľa archívov bol agentom a pre rozvedku typoval diplomatov, ktorých má naverbovať. Najbližšie pojednávanie bude o dva týždne, a ako svedok má vypovedať bývalý príslušník rozvedky.

Arcibiskup Ján Sokol ani bývalý poslanec Jozef Banáš, ktorý žalobu ohlásil, ústav nezažalovali. Oboch ŠtB evidovala ako agentov.

Hoci Čarnogurský na súdoch stojí na opačnej strane, je proti zrušeniu ústavu, ktorý má podľa neho zmysel. „Vypĺňa veľmi výraznú medzeru v našom zaoberaní sa a poznávaní obdobia prvého slovenského štátu a komunistického obdobia.“

Monika Tódová
SME, 30.4.2008

Z fary spravil kôlničku na drevo

Poriadnu paseku urobil miestnemu farárovi vo Vinnom neďaleko Michaloviec poštový doručovateľ Vladislav (22). Po tom, ako doručovateľa jeho nadriadená poslala domov, lebo sa čudne správal, sa zastavil na miestnej fare. Tam rozmlátil všetko, čo mu stálo v ceste.

Robotníci na fare vymieňali okná a Vladislavov príchod sa im nezdal zvláštny. Doručovateľ však vo fare rozbil všetko, čo videl. „Rozbil nábytok, plazmový televízor, satelitný prijímač, počítačové klávesnicu, poháre a suveníry, poškodil steny, rozbil a na plávajúcu podlahu vylial 20 fliaš alkoholických nápojov,“ upresňuje napáchané škody Ľubomír Dzurjo z michalovskej polície.

Vladislav neobišiel ani neďaleký kostol.

Tu rozbil vchodové dvere a vývesnú tabuľu. Hoci nič neukradol, spôsobil škodu za viac ako 150-tisíc Sk (5-tisíc EUR). Farárovi poškodil veci za 85-tisíc Sk (2 600 EUR) a farnosti spôsobil škodu 74-tisíc Sk (2 270 EUR).

Vladislavov zdravotný stav prešetrujú psychiatri.

NČ, 2.5.2008

Vymrie Ježišova reč?

Jazyk, ktorým hovoril Ježiš, je na pokraji zániku. Za jeho uchovanie bojuje v Sýrii niekoľko tisícok jeho používateľov.

Starí i mladí, kresťania i moslimskí obyvatelia dedinky Maalula, ktorá leží asi 50 kilometrov severne od Damasku, sú hrdí na to, že ovládajú aramejčinu.

„Ibla jatita,“ je pozdrav, ktorým Ježiš zdravil svojich apoštolov a približne znamená „ahoj“. Dedinčania dodnes používajú tento pozdrav.

Katolícky kostol kláštora svätých Sergia a Bakcha je pritom jedno z posledných miest, kde možno počuť Otčenáš v aramejčine. Napriek tomu, že zvyšok liturgie je po arabsky.

Obyvatelia Maaluly sú však pyšní aj na školu, ktorá poskytuje kurzy aramejčiny. Tá funguje od mi-

nulého leta. Počas prázdnin sa deti do nej môžu zapísať a zlepšovať sa v tomto starodávnom jazyku.

Skutočným problémom je však izolácia dediniek, v ktorých sa tento jazyk používa. Na jednej strane vďaka nej prežil, v čase internetu a globalizácie však umiera. Mladí začínajú zabúdať slová a väčšina uteká do väčších miest.

Aramejčina má priaznivcov nielen medzi katolíkmi, ale aj medzi moslimami.

Ježiš je napokon islamom považovaný za proroka. V Maalule však tvoria moslimovia iba štvrtinu obyvateľstva. V nej a dvoch vedľajších obciach žije približne 18tisíc ľudí. Sú to skoro všetci, ktorí dnes, azda s výnimkou niekoľkých akademikov, ešte aramejčinu používajú. (čtk)

SME, 29.4.2008

Ked' zabúda duchovný

Rímskokatolícka cirkev má právo modliť sa za duše svojich veriacich, teda aj za Jozefa Tisa. Problém je v tom, že Ján Sokol náboženský obrad zneužil na obhajobu stroju holokaustu na Slovensku.

Zádušná omša, ktorú trnavský arcibiskup Ján Sokol odsľúžil za Jozefa Tisa, bola viac ako len súkromnou akciou predstaviteľa rímskokatolíckej cirkvi.

Poukazuje na zarážajúci fenomén vo vzťahu k interpretáciám moderných slovenských dejín.

Na jednej strane môžeme na začiatku 21. storočia pozorovať klesajúci význam rôznych radikálnych skupín otvorene sa hlásiacich k vojnovému zriadeniu. Na druhej strane však z úst niektorých významných cirkevných predstaviteľov stále počuť názory, ktoré nepohodlnú časť slovenskej histórie nebezpečne relativizujú.

Nepochopiteľný a neúnavný boj

Problém nie je v omši za Jozefa Tisa, rímskokatolícka cirkev má plné právo modliť sa za duše svojich veriacich. Všetky okolnosti však nasvedčujú, že v tomto prípade nešlo o súkromnú akciu arcibiskupa Sokola, ale o verejný prejav podpory tým názorom, ktoré účelovo spochybňujú podiel prezidenta a kňaza Jozefa Tisa na genocídnej politike vojnového štátu. Dokazuje to i skutočnosť, že jeden z najvýznamnejších pisateľov mýtov o slovenskom štáte, Milan Ďurica, dostal na zádušnej omši priestor, aby propagoval svoje ťažko obhájitelné tézy o tom, ako sa Tiso snažil mnohým židom pomôcť.

Problém zádušnej omše má dve roviny. Po prvé, Sokol zneužil náboženský obrad na obhajobu človeka, ktorý bol jedným z tvorcov antisemitskej politiky na Slovensku. Po druhé, predstaviteľ cirkvi dal najavo, že smrť skoro 70-tisícov nevinných má pre neho menšiu cenu ako nepochopiteľný a neúnavný boj za niečo, čo už dávno bolo preukázateľne vyvrátené.

Nebezpečenstvo takéhoto prepisovania dejín je o to väčšie, že

sa ho dopúšťa zástupca rímskokatolíckej cirkvi, človek, ktorý je pre časť spoločnosti náboženskou a morálnou autoritou.

Inými slovami, ak budú uniformovaní chlapeci a dievčatá zo Slovenskej pospolitosti mávať zapálenými faklami, kričať heslá o sionistickom sprisahaní a básniť o predstaviteľoch fašistického režimu, väčšina ľudí pravdepodobne len mávne rukou. Sprisahanecké teórie a popieranie holokaustu jednoducho nepatria do civilizovanej spoločnosti.

Ako relativizovať holokaust

Ak sa však jeden z predstaviteľov cirkvi rozhodne zmenšovať jeho význam na Slovensku tým, že bude opakovane oslavovať jedného z autorov tejto tragédie, situácia prestáva byť taká prehladná. Mnohí veriaci sa nevyznajú v často náročných polemikách o dejinách vojnového štátu, charaktere jeho režimu a politike voči židovskej menšine.

Títo ľudia sa logicky obracajú aj na zástupcov cirkvi, aby tá vyslovila svoje stanovisko. Ak ich arcibiskup Sokol zavádza a cirkev sa proti tomu neohradí, legitimizuje sa prikrášľovanie histórie na úkor možno nepríjemnejšieho, ale pravdiviejšieho poznania vlastnej minulosti.

Sokolova oslava Tisa je len jedným z príkladov, ako relativizovať holokaust na Slovensku. Keď sa napríklad o slovenskom štáte hovorí ako o významnom období pre formovanie slovenského národa, tak sa z národného spoločenstva automaticky vylučuje židovská menšina. Keď sa na slovenských vedeckých konferenciách k vojnovému štátu čoraz častejšie pripomína potreba písať aj o pozitívach tých čias, zabúda sa na to, čím bola slovenská štátnosť vykúpená. Ak však na to zabúda duchovný, je to jasný signál, že niečo nie je v poriadku.

Hana Klamková
(Autorka je doktorandkou moderných dejín)
SME, 29.4.2008

Atentátnik Agca chce poľský pas

Turek Ali Agca, ktorý sa v máji 1981 pokúsil o atentát na pápeža Jána Pavla II., požiadal o poľské občianstvo. Chcel by nad Vislou odpykať posledné dva roky trestu za zavraždenie tureckého novinára a potom sa vo vlasti poľského pápeža aj usadiť. Agčov turecký advokát už odovzdal žiadosť svojho klienta poľskému veľvyslanectvu v Ankare. (čtk)

SME, 3.5.2008

Lurdská madona pod Chočom

VALASKÁ DUBOVÁ - V dedinke pod Chočom pri Ružomberku budú čoskoro môcť obdivovať Mariánsku jaskynku s lurdskou Pannou Máriou a Bernadetu.

Ide o akúsi malú kaplnku, ale vo Valaskej Belej ju nazvali jaskynkou. Bude stáť medzi kostolom a farským úradom. „V lete si ju už ľudia určite budú môcť pozrieť, „ povedal miestny farár Karol Karaš (35). „Stavíme ju pri 150. výročí zjavenia Panny Márie v Lurdoch, „ dodal. Objekt bude v tvare polobľúka a bodové svetlá budú osvetľovať 150-centimetrovú pannu Máriu a 90-centimetrovú Bernadetu, ktorej sa Madona zjavila. Sochy vyrobili v Poľsku podľa lurdskeho originálu. Náklady asi 300-tisíc budú hradit' z milodarov.

Plus jeden deň, 30.4.2008

Vicepremiér Dušan Čaplovič v USA

Vicepremiér Dušan Čaplovič odcestuje na pracovnú návštevu USA. V 10-miliónovom Chicagu žije takmer 250 000 Slovákov. Podpredseda vlády sa preto stretne so zástupcami miestnej slovenskej podnikateľskej a intelektuálnej komunity. V nedeľu sa zúčastní na omši, ktorú bude slúžiť arcibiskup Ján Sokol.

Rádio Regina, 12:00, 2.5.2008

Pôsobenie cirkvi v armáde

Redaktor: „Po 45 rokoch absencie vojenských duchovných v Československej ľudovej armáde došlo po páde komunistického režimu k pohybu aj v oblasti možnosti slobodného pôsobenia cirkvi v armáde.“

Plk. ThMgr. Tomáš Semko, generálny duchovný Ústredia EPS: „Začalo sa tak robiť v roku 1994 keď v máji prišiel evanjelický farár, asistent na evanjelickej bohosloveckej fakulte doktor Kiš, a po niekoľkých mesiacoch prišiel zástupca rímsko-katolíckej cirkvi, ktorí spolu v štvorčlennej komisii vytvorili koncepciu duchovnej služby pre armádu Slovenskej republiky.“

Mons. František Rábek, biskup - ordinár OS a OZ SR: „Spočiatku, myslím tuňá na obdobie nástupu demokracie u nás, duchovná služba a teda aj táto starostlivosť o vojakov sa realizovala určitým spôsobom akoby dobrovoľnícky na miestnej úrovni, myslím slovenskej úrovni, potom keď bola uzavretá zmluva medzi Svätou stolicou a Slovenskou republikou o tejto duchovnej službe katolíckym veriacim, sa vytvoril priestor a báza pre legislatívne inštitucionalizovanie duchovnej služby a to tým, že v roku 2003 Ján Pavol II. ustanovil, zriadil Ordinariát, to znamená diecézu pre vojakov, ale v našom prípade aj pre policajtov a pracovníkov väzenia, eventuelne aj osoby vo väzeniach a na základe tohto menovania tohto zriadenia Ordinariátu som bol súčasne menovaný za ordinára, čiže za biskupa pre túto diecézu, tým som vlastne dostal poverenie organizovať kňazov, ustanovovať ich do služby a vlastne vytvárať podmienky pre duchovný život týchto ľudí, dá sa povedať, že v riadnej organizácii, čiže v riadnom začlenení do života cirkvi.“

Plk. ThMgr. Tomáš Semko, generálny duchovný Ústredia EPS: „Od februára 1995 pôsobí inštitucionálne duchovná služba, najprv ako Úrad vojenských duchovných pre všetky cirkvi, spoločný a od roku 2003, kedy sa vytvoril Ordinariát Ozbroyených síl a Ozbroyených zborov tu pôsobia dve štruktúry, druhá štruktúra je ekumenická, pastoračná služba, ktorá zastupuje 11 cirkví a náboženskú spoločnosť v Slovenskej republike.“

Mjr. ThDr. Tibor Ujlacký, PhD., kancelár Ordinariátu OS a OZ SR:

„Vznikom Ordinariátu Ozbroyených síl a Ozbroyených zborov Slovenskej republiky v roku 2003 sa rozdelila dovtedy spoločná štruktúra duchovnej služby v Ozbroyených silách Slovenskej republiky na dve časti. Ordinariát ako inštitúcia katolíckej cirkvi pre duchovnú službu v týchto zložkách začala rozvíjať svoju činnosť v samostatnej štruktúre, na generálnom štábe Ozbroyených síl Slovenskej republiky na Ministerstve obrany vznikla takzvaná kancelária generálneho vikára Ozbroyených síl Slovenskej republiky, ktorá mala za úlohu priame riadenia a koordináciu činnosti duchovných katolíckej cirkvi v Ozbroyených silách po rozdelení týchto dvoch štruktúr. Úloha kaplánov v Ozbroyených silách zostala však naďalej nezmenená. Čo považujeme za skvalitnenie, alebo za zlepšenie oproti predchádzajúcemu stavu bolo to, že táto inštitucionalizácia umožnila aj podľa kanonického práva zriaďovanie takzvaných vojenských farností a duchovných správ, či už tu na Slovensku v jednotlivých útvaroch a zariadeniach Ozbroyených síl, alebo aj v zahraničných vojenských misiách.“

Zo skúseností jednotlivých kaplánov, ktorí sa zúčastnili v týchto spomenutých misiách možno vyzdvihnúť misie v Kosove a misie v Iraku, pretože žiaľ, práve v týchto misiách sme sa stretli aj so stratami na životoch našich vojakov a práve kapláni boli tí, ktorí práve na mieste pomáhali dá sa povedať zdieľať zostávajúcím vojakom ten žiaľ a možno aj takú tú nervozitu, alebo taký ten strach, úzkostný strach z tej smrti svojich spolubojovníkov. To je práve dôkaz toho, že tí kapláni majú svoje miesto aj keď bohužiaľ sa to niekedy prejaví až v tých najťažších situáciách o čom svedčilo aj napríklad situácia po páde nášho vojenského lietadla v maďarskej obci Hejce a následne smútok a určitá by som povedal taká psychická kríza, ktorá nastala medzi vojakmi, ktorí s nimi dovtedy slúžili v Kosove a vlastne o pár hodín sa dozvedeli, že ich bojovní druhovia sú mŕtvi. Podobne tomu bolo samozrejme aj v Iraku, keď zahynuli naši vojaci a bol to zase len náš kaplán, ktorý bol pritom, ktorý ako posledný vypravádzal vlastne týchto vojakov z tejto bojovej oblasti naspäť na územie Slovenska, ale žiaľ už mŕtvych.“

Mons. František Rábek, biskup - ordinár OS a OZ SR: „Pokiaľ ide o perspektívy duchovnej služby a teda v rámci Ordinariátu, tak máme niekoľko veľmi vážnych cieľov pred sebou, ten prvý je základný, aby som mohol doplniť počty kňazov, pretože oni sú priamo pri ľuďoch a bez nich by tá aktivita ťažko bola možná. Ďalším veľkým cieľom je zabezpečiť duchovnú starostlivosť nielen o konkrétnych vojakov, eventuelne členov, príslušníkov Ozbroyených síl, ale aj o ich rodiny a rodinných príslušníkov, pretože rodina vytvára určité záväzky pre život a službu vojaka a nie je možné rodinu akoby vynechať z tejto starostlivosti. A na druhej strane zase rodina znáša vo veľkej miere nápor a ťarchu tejto služby profesionálnych vojak, čiže je našou úlohou pomáhať v rodine, tretia priorita a tretí veľký cieľ je vytvoriť pastoračné centrá, najmä v oblastiach kde sú vojaci viacej zhromaždení a to sú konkrétne cvičišťá ako je Lešť a Turecký vrch a potom aj v civilnom prostredí a to je zvlášť mesto Martin a Zvolen.“

Mjr. ThDr. Tibor Ujlacký, PhD., kancelár Ordinariátu OS a OZ SR:

„Budúcnosť Ordinariátu Ozbroyených síl a Ozbroyených zborov Slovenskej republiky zvlášť v Ozbroyených silách sa bude uberať tým smerom ako doposiaľ, ale akoby som povedal trochu prehĺbením tej duchovnej správy našich vojakov a ich rodinných príslušníkov, či už tu na Slovensku, alebo potom aj v zahraničí. K tomu by mali slúžiť jednak pastoračné centrá, ktoré sa budú budovať v najväčších posádkach na Slovensku, ale bude aj veľká snaha, aby boli všetky miesta, zvlášť v zahraničných vojenských misiách obsadené vojenskými kaplánmi, nakoľko Slovenská republika vstupom do Severoatlantickej aliancie bude mať možnosť zrejme pôsobiť aj v ďalších misiách, kde už to nasadenie bude naozaj tvrdé a možno že bude aj oveľa nebezpečnejšie, ako tomu bolo doteraz.“

Redaktor: „Počas desaťročnej činnosti jednotnej duchovnej služby sa potvrdilo, že najvhodnejšie je realizovať duchovnú službu formou inštitucionalizácie jej štruktúr, rešpektujúc konfesijné rozdiely, väčšinové a menšinové zastúpenie jednotlivých cirkví, ako aj tradíciu a religiozitu v OS SR.“

STV2, 2.5.2008

Kapišinský: Neverte na zázraky

Viera a povera majú k sebe veľmi blízko, upozorňuje známy astronóm

Slovenský vidiek aj teraz, ako každú jar, ožíva procesiami veriacich na miesta rôznych zjavení a údajných zázrakov. Nedávno sa konala jedna v Dechticiach pri Trnave, ďalšia sa chystá v Litmanovej. Nehovoriac o tom, že onedlho uplynie 50 rokov od zjavení na Živčákovej hore pri Turzovke. A to je dôvod pohovárať sa so známym astrofyzikom Igorom Kapišinským, spoluzakladateľom Spoločnosti pre podporovanie kritického myslenia.

Je pravda, že ste študovali teológiu?

- Študoval, ale nebolo to také jednoduché, ako sa môže zdať. Na denné štúdium Rímskokatolíckej Cyrilo-metodskej bohosloveckej fakulty v Bratislave som totiž nastúpil v novembri roku 1968. To som mal za sebou už tretí ročník Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach, kde som študoval matematiku a fyziku.

Čoskoro však nastúpila normalizácia a môj ojedinelý pokus o dvojštúdium sa nevydaril. Obe fakulty som musel oficiálne opustiť.

Teológiu ste teda nedoštudovali?

- Ale áno, obe fakulty som napokon úspešne dokončil, ale až po mnohých peripetiách. Posledné dva ročníky bohosloveckej fakulty som študoval externe. Prvé tri som po udelenej výnimke skončil za dva roky.

Čo teda hovoríte ako absolvent tejto fakulty na zjavenia Panny Márie a iné „zázračné“ javy?

- Máte zrejme na mysli súkromné, teda vo viere nezáväzné zjavenia, ale aj rôzne „plačúce obrazy“, vidiňy „anjelov“, obrazy Panny Márie dokonca v odrezkoch dreva napríklad prípad Medzilaborce a ďalšie imaginárne či virtuálne javy. Všetky tieto javy patria k degenerovaným formám ľudovej zbožnosti. Ale zase, nie je to nič nové pod slnkom. Veď len nedávno oslavovali katolíci 150. výročie zjavenia Panny Márie v Lurdoch. A od toho pamätného roku 1858 dodnes bolo iba tam nahlásených viac ako 7 200 „zázrač-

ných“ uzdravení. Z nich cirkev ako skutočné zázraky uznala pre mňa „až“ a pre niekoho „len“ 67 prípadov. Posledný v septembri 2005.

Prečo „až“ 67?

- Nech mi svätá Bernadetta Soubirousová odpustí (pápež Pius XI. ju kanonizoval v decembri 1933), ale aj napriek všetkému „zázračnému“, čo sa v Lurdoch odohralo, tvrdím, že príslušná kongregácia sa aj tak mala riadiť heslom „be careful“ buďme opatrní. Alebo „doñt be stupid“ nebuďme hlúpi. Vyberte si.

- Nebolo by to v rozpore so zbožnosťou?

Veľký prírodovedec William Buckland bol zbožný človek, ale zježili sa mu vlasy na hlave aj tie, ktoré nemal vždy, keď počul niečo o novom „zázraku“. Raz narazil na údajný zázrak mučeníkovej krvi vytváralo kvapkajúcej na dlážku istého rímskokatolíckeho kostola. Nuž a tento anglický duchovný, člen významných svetových vedeckých spoločností, nezaváhal, namočil do „krvavej škvrny“ prst, oblizol ho a vyhlásil pred prítomnými: „Je to netopierí moč.“

Hovoríte o ranoviktóriánskom období v Anglicku, Slovensko sa však stáva krajinou vizionárov a zjavení na prahu 21. storočia. Čím to je?

- Zvýšený výskyt zjavení a pravi delné masové púte na miesta týchto zjavení o niečom svedčia. Mnohých ľudí drží u nás pri živote už iba iracionálne, ktoré zahŕňa aj náboženské vízie. To je však živná pôda pre tých, ktorí parazitujú na zbožnosti ľudí a ich túžbe po rôznych „zázrakoch“. Zvyknem pripomínať, že viera a povera majú k sebe veľmi blízko a že Panna Maria nie je speváčka Madonna na turné po Slovensku, kde sa zjavuje najmä tínedžerom.

Ale nezdá sa vám, že Vatikán začína byť v otázkach zázrakov predsa len zdržanlivejší?

Najnovšia inštrukcia z Vatikánu Sanctorem Mater in sprísnení kanonizačného procesu, a to hneď na úrovni diecéz, zatiaľ nič podstatné nerieši. Ale Deo gratias aj za to, možno sa ľady pohnú. Je tu

však jeden pomerne nedávny precedens blahorečenie Matky Terezy a doslova škandalózný prípad, ktorý s tým súvisel. Rok po jej smrti Kongregácia pre skúmanie života svätých slávnostne vyhlásila, že na príhovor Matky Terezy sa v Bengálsku stal skutočný zázrak (už bez úvodzoviek). Pred desiatimi rokmi tam údajne došlo k nevysvetliteľnému vyličeniu Bengáľčanky Moniky Besry, ktorej zistili rakovinu žalúdka. Po tom, čo jej na telo položili medailón požehnaný Matkou Terezou a Monika sa k nej pomodlila, zákerný nádor náhle zmizol. Vatikán po konzultáciách s lekármi konštatoval, že uzdravenie sa nedá vysvetliť prostriedkami klasickej medicíny, a teda ide o zázrak.

A nejde?

- Okrem iných sa vtedy ozval aj minister zdravotníctva Západného Bengálska (patrí tam aj Kalkata) Partho De, ktorý bol ochotný pred súdom potvrdiť, že tumor Moniky zmizol nie v dôsledku „zázraku“, ale správnej liečby a silných liekov indických lekárov. Prípad sa však v Indii diplomaticky ututlal, najmä z úcty k životu a dielu Matky Terezy. Ako vieme, proces jej blahorečenia Vatikán aj napriek všetkým pochybnostiam, protestom a námietkam dotiahol do konca. Pápež Ján Pavol II. mohol v októbri 2003 vyhlásiť Matku Terezu za blahoslavenú. Pripomínam, že sa tak stalo v rekordne krátkom čase, pretože procedúra kanonizácie sa začala už dva roky po jej smrti, a nie po piatich rokoch, ako to vyžadujú cirkevné predpisy.

Zázrak sa však mal udiat aj celkom nedávno, na desiate výročie úmrtia Matky Terezy. Niečo nevysvetliteľné sa vraj stalo pátrovi V. M. Thomasovi v indickom meste Guwahati.

- Áno, tento 56 ročný páter práve slúžil omšu a modlil sa k Matke Tereze. A v tej chvíli mu náhle zmizol veľký močový kameň, ktorý ho dlho trápil. Komentáre urológov k tomuto „zázračnému“ javu radšej neuviedim. Stále je nádej, že príslušná Kongregácia neustratila ešte súdnosť a aspoň v tomto prípade bude načúvať lekárom.

Živčákova hora sa stáva slovenskými Lurdami, pútnici tam chodia až z Nemecka napit' sa záračnej vody, ktorá vraj lieči slepotu, obrnu aj ďalšie ťažké choroby.

- No vidíte, ako ľahko sa zabúda okrem iného aj na výskumy dnes už nebohého profesora neurológie Jozefa Černáčka, ktoré potvrdili existenciu takzvanej hysterickéj obrny. Pacient nemôže chodiť, ale po vypnutí jeho pamäti na tento hendikep, napríklad elektrošokom a možno aj hypnózou, sa pohyblivosť končatiny „záračne“ obnoví, dokonca natrvalo. Do tejto kategórie však patria aj rôzne „zázraky“ na podklade takzvaného placebo efektu. A lieči aj vôľa pacienta, jeho dobrá spolupráca s lekárom, viera v to, že vyliečiť sa možno. Veď sa píše: „Tvoja viera ťa uzdravila.“

Ale rakovinu?

- Vari ste nepočuli o spontánnych remisiách nádorov, keď tumor ustupuje alebo úplne zmizne bez toho, aby sa pacient vtedy podrobil niektorej zo základných liečebných metód? Nie som onkológ, odvolám sa preto na popredného slovenského odborníka v tejto oblasti Viliama Ujházyho. V jednom skúmanom súbore pacientov v roku 1993 sa napríklad vyskytlo až 1 051 prípadov takéhoto spontánneho ústupu rozličných foriem nádorovej choroby. Či už kompletného, alebo čiastočného. Ujházy to nazýva, „normálnym fyziologickým procesom“. Zároveň však dodáva, že nejednému takto vyliečenému pacientovi nik nevyvráti, že mu pomohol „záračný“ liečiteľ, ktorého medzitým navštívil, alebo voda zo Živčákovej hory, ak bol práve tam na púti.

Ako využívate znalosti z teológie?

- Som riadnym členom Teologickeho fóra, čiže združenia teológov a laikov liberálnejšieho a kritického zmýšľania. Vystupujem tam často s kritikou pseudonáboženských a fundamentalistických predstáv, učení a teórií.

Ako experta na prírodovedecké aj teologické otázky vás slovenskí biskupi údajne prizývajú aj s referátmi na zasadnutia svojej Komisie pre vedu, vzdelanie, kultúru a univerzity?

- To sa už nedeje tak často. Keď ma však pozývali, upozorňoval som napríklad na úpadkové formy ľudovej zbožnosti, škodlivosť, nepravdivosť a amorálnosť astrológie a homeopatie, ale aj na presilu nových blahoslavených a svätých. A, predstavte si, vtedajší predseda KBS biskup Rudolf Baláž mi za niečo z toho paradoxne asi omylom dokonca poslal oficiálny ďakovný list!

V populárno-vedeckej práci bojujete proti šarlatánstvu a pavezde rôzneho druhu. Ale prečo v posledných rokoch tak málo počut' o Spoločenosti pre podporovanie kritického myslenia?

- Táto moja činnosť sa, žiaľ, nestretla s veľkým pochopením vo vedení SAV ani vo vedení môjho materského ústavu, kde už len „dožívam“. Preto som našu Spoločenosť od roku 2004 radšej „zakonzervoval“, možno iba dočasne, a jej činnosť nútene utlmil. No sám som celkom neprestal, ako vidíte. Vlastne ako počujete.

Zvýšený výskyt zjavení a pravidelné masové púte na miesta týchto zjavení o niečom svedčia. Mnohých ľudí drží pri živote už iba iracionálne, ktoré zahŕňa aj náboženské vízie

Napriek všetkému „záračnému“, čo sa v Lurdoch odohralo, tvrdím, že príslušná kongregácia sa aj tak mala riadiť heslom „be careful“ bud' me opatrní

RNDr. Igor Kapišinský, CSc.

Po skončení štúdia fyziky (so špecializáciou astronómia) na Prírodovedeckej fakulte UK pracuje od roku 1973 v Astronomickom ústave SAV v Bratislave. Je zakladateľom laboratórnej astrofyziky (tzv. astronómia cez mikroskop) na Slovensku. Vo výskume sa zaoberá najmä dynamikou kozmického prachu a mikrometeoroidov, na ktorú majú vplyv aj negravitačné efekty. V spolupráci s NASA sa podieľa na analýze chemických a fyzikálno-optických vlastností kozmických mikročastíc. Je členom dvoch komisií Medzinárodnej astronomickej únie. Do slovenčiny preložil diela svetoznámeho astrofyzika Stephena Hawkinga.

Vladimír Jancura
PRAVDA, 5.3.2008

Objavili symbol templárov

Legenda o poklade majstra tajomného rádu v Ludrovej môže byť pravdivá.

LUDROVÁ - Pri Ludrovej (okr. Ružomberok) našli zrejme insigniu (symbol) rádu templárov! Jej objavitelia zatiaľ nechcú viac podrobností prezradiť. Musia overiť, či skutočne patrila tomuto tajomnému rádu. Keď sa to potvrdí, zrejme legenda, že v kostole je pochovaný templársky majster s veľkým pokladom, môže byť pravdivá.

To, že symbol, ktorý by mohol patriť templárom, našli v okolí kostolíka v Ludrovej, potvrdil jeho hospodár Jozef Vandák. „Áno, niečo sme našli. Zatiaľ ale o tom nebudem hovoriť, „ povedal hospodár kostolíka, ktorý patrí k najzáhadnejším na Slovensku.

Keby sa dokázalo, že nález nazaj patril Chudobným rytierom Krista a Šalamúnovho chrámu - ako znie pravý názov templárov - išlo by o veľkolepý objav. Veľa historikov totiž popiera, že by Kristovi rytieri vôbec na území Liptova boli.

Templársky rád nadobudol obrovský majetok. Jeho rytieri prisahali, že budú ochraňovať kresťanských pútnikov na ceste a tak podľa legendy postavili aj kostol v Ludrovej. Začiatkom 13. storočia údajne prišiel do kostola na kontrolu templársky majster Johannes Gottfried von Herberstein. Práve vtedy prepadli lúpežníci pútnikov na neďalekom vrchu Mních. Po ťažkom boji bol majster smrteľne zranený. Jeho posledným želaním bolo, aby ho pochovali v spomínanom kostole. Spolu s ním niekde pod oltár kostola vraj uložili aj veľký poklad. Kryptu však nikto zatiaľ nepreskúmal.

Kostol je obľúbeným miestom hľadačov pokladov. „Boli tu takí ľudia. Behali s detektormi kovov, ale nič nenašli, „ dodal Vandák. Nález, ktorý by potvrdil, že kostol patril templárom, by asi nebol prvý.

V 16. storočí tam ľudia našli hlavu, ktorá zobrazovala tajomnú bytosť Bafometai. Ľudia sa tohto objavu tak zľakli, že hlavu rozbili.

Mário Kaprálik
Nový čas, 5.5.2008

V Bratislave sa stretli rodiny s deťmi zo skúmavky

V Bratislave sa stretlo viac ako sto rodín, ktorých deti sa narodili po asistovanej reprodukcií umelým oplodnením. Neplodné páry ho v posledných rokoch využívajú čoraz častejšie. Hoci katolícka cirkev tento spôsob počatia odsudzuje.

Takmer všetky tieto deti prišli na svet po oplodnení v skúmavke.

Rodičia: „To bola v podstate ako posledná šanca alebo posledné šťastie, by som povedal.“

Rodičia: „Keď sa človek rozhodne, tak je schopný pre to spraviť všetko.“

Rodičia: „Fantastická možnosť. Je to určite veľký pokrok v ľudstve. Kto môže, musí využiť túto šancu, pretože byť rodičom je niečo fantastické.“

Umelé počatie dáva neplodným párom veľké možnosti. Vnímajú ich aj odborníci.

Anna Maňáková, Centrum asistovanej reprodukcie: „Že je to proces, kedy naozaj už tá príroda zlyhá. Dá sa im pomôcť.“

Jozef Války, hlavný odborník pre reprodukčnú medicínu: „Títo ľudia to nerobia z luxusu. A keď dosiahnu úspech, tak to považujú za šťastie a cenia si ho.“

Iný názor má na umelé oplodnenie cirkev. Podľa nej život začína prirodzeným počatím a tak je každá iná forma splodenia dieťaťa neprirodzená.

Jozef Kováčik, hovorca KBS: „Materstvo je darom, nie privilegiom pre tých, ktorí si ho vedia zaplatiť. Väčšinou hovoríme o výsledku, ktorý je na prvý pohľad šťastný, avšak takmer vôbec sa nehovorí o procese, pri ktorom zomiera mnoho embryí.“

Jozef Války: „Táto cesta je správna, že tie deti sú zdravé, tieto rodiny sa nerozvádajú.“

Problémy s plodnosťou sú čoraz častejšie u mužov ako u žien. Asistovaná reprodukcia je preto pre mnohé rodiny poslednou možnosťou, ako splodiť vlastné dieťa.

Barbora Bzdušková
TA3, 18:40, 5.3.2008

Cirkev nechce investovať do svojho majetku

Mimoriadne vzácna historická pamiatka zo 16. storočia kláštor Máriačalád vo Veľkých Lovciach v Novozámocnom okrese chátra. Ešte pred 3 rokmi sa dal zachrániť, dnes je z neho ruina, ktorej rekonštrukcia si vyžiada stá milióny. Eva Sládková hľadala odpoveď, kto je za to zodpovedný. Obyvatelia obce ale aj blízkej Podhájskej sú smutní i nahnevaní z osudu pamiatky.

AA: „Určite by to aj prilákalo turistov, aj by sa tu dalo niekde ísť, keď je škaredé počasie, takže určite by to pomohlo aj našej obci.“

AA: „Pamätám si na to, ako Máriačalád vyzeral, no, bolo tam živo, teraz keď tam pôjdem, tak vidíte len holé múry.“

Máriačalád začal chátrať v časoch socializmu, keď tam komunisti zriadili sklad obilia a ovčinec. Po Nežnej revolúcii ho v reštitúcii vrátili cirkvi. O jeho záchranu sa vtedy pokúšal aj starosta Podhájskej Vladimír Bakoš.

Vladimír Bakoš, starosta obce Podhájska: „Pred 3 rokmi sme podali na arcibiskupský úrad žiadosť, kde sme chceli od nich realizovať vlastne zachovanie tej kultúrnej pamiatky a jasné, že využitie to potom už v ďal-

šej fáze na komerčné účely spoločne aj s obcou Veľké Lovce, nám, bohužiaľ, to nevyšlo.“

Arcibiskupský úrad v Trnave však nemal záujem a ani neuviedol dôvody, prečo sa mu projekt nepozdáva. Dnes sa osudom Máriačaládu zaoberá ekonóm trnavskej arcidiecézy Peter Kučera. Na mikrofón sa síce odmietol vyjadriť ale Slovenskému rozhlasu poskytol stanovisko. Pripravil veľkolepý projekt na záchranu pamiatky, vzhľadom na to, že dnes sú už potrebné stá milióny, zatiaľ nikde neuspel. Ale nevzdáva sa. Podľa starostu Veľkých Lovcov Libora Kráľa sa ale aspoň cirkev začala zaoberať myšlienkou oplotenia a stráženia ruiny. Obec ponúkla pomoc.

Libor Kráľ, starosta obce Veľké Lovce: „Keď sa o nič nestaráte, tak to chátra, chátra a obávam sa, že v súčasnej dobe už jediná možná cesta, ako to zachrániť, by bolo investovať obrovské peniaze na zakonzervovanie aspoň tých zrúcanín. Ochota na spoluprácu samozrejme je, ale ľady sa pohli až strašne neskoro, by som povedal.“

Regina BB, 18:00, 2.5.2008

Netradičné svadby sú u nás populárne

Sobáš pri zoskoku padákom, v balóne, na zámku, či v parku. To všetko je dnes možné. Netradičné svadby podľa scenára z amerických filmov si čoraz častejšie vyberajú aj Slováci. Na zvláštne miesta však nie je vždy jednoduché dostať kňaza.

Mladomanželia Majlingovci sa svoj deväťročný vzťah rozhodli spečať netypicky. Svoje áno si dnes povedali pod holým nebom.

Ján Majling: „Chceli sme mať svadbu nejakú výnimočnú, nejakú inú ako sú ostatné, bežné klasické.“

Barbora Majlingová: „Je to výnimočný deň, takže tá svadba by mala byť asi aj výnimočná.“

Spoločná cesta životom sa pre novomanželov začala v tomto kočári. Začiatok svadby však môže byť aj kurióznější.

Ján Svoboda, svadobný koordinátor: „Zaujímavý bol, že ženich a jeho svedok pristáli na padáku a vlastne prišli pešo k tomu altánku. Zaujímavá bola napríklad kombinácia nevesta z Nigérie, ženich zo Slovenska. Čierne nevesta v bielych šatách.“

Pri netypických sobášoch však manželov oddáva zväčša iba úradník.

Ján Svoboda, svadobný koordinátor: „Rímskokatolícka cirkev a hlavné biskupský úrad nesúhlasí s tým, aby sa tie obrady robili vonku na nádvori.“

Telefonuje Tibor Hajdu, hovorca Arcibiskupského úradu v Trnave: „Manželstvo sa má uzatvárať v posvätných priestoroch, nemôže sa uzatvárať hocikde.“

Ján Svoboda, svadobný koordinátor: „V prípade evanjelickej svadby, v prípade gréckokatolíckej cirkvi a dokonca v prípade aj moslimov a takisto judaistov, je možné ten obrad usporiadať aj vonku na nádvori.“

Telefonuje Tibor Hajdu, hovorca Arcibiskupského úradu v Trnave: „Sa jedná o sviatostné manželstvo, čiže manželstvo, sobáš medzi dvomi pokrstenými. Pre toto sú tam aj trošičku prísnejšie pravidlá.“

Podľa štatistik záujem o takéto netradičné svadby mimo kostolov stúpa. Či sa však na stranu netypických sobášov podarí napokon nakloniť aj katolícku cirkev zostáva zatiaľ otáznou.

Darina Mikolášová
TV Markíza, 19:00, 3.5.2008

Vatikán odobril nové pútnické miesto

Pútníci si vo Francúzsku do mapy posvätných miest poznačia už aj Laus.

Vatikán zaradil alpské mestečko Laus, kde sa v 17. storočí údajne zjavila Panna Mária 17-ročnej pastierke Benoitte Rencurelej, za oficiálne pútnické miesto.

Katolícka cirkev tak uistila 120-tisíc pútnikov, ktorí Laus ročne navštvia, že nekonajú nič zlé, povedal monsignor Jean-Michel di Falco Leandri televízii France2.

Francúzi tak majú okrem Lúrd už druhé posvätné miesto, ktoré sa spája so zjavením Madony. (toh)

SME, 6.5.2008

Objavili 12 stredovekých hrobov!

Unikátny nález archeológov v Nitre

Mesto pod Zoborom opäť prekvapilo! Až dvanásť stredovekých hrobov z 13. až 17. storočia objavili archeológovia pri výskume v Katedrále svätého Emeráma na Nitrianskom hrade. Okrem kostier dospelých - prevažne mužov - tu našli aj kostru nedonoseného novorodenca. Pochovaný bol v drevenej rakvičke.

Podľa šéfa výskumu Petra Bednára z Archeologického ústavu SAV v Nitre v stredoveku pochovávali v kostoloch privilegovaných ľudí - najmä šľachtu, duchovenstvo, ale aj významných mešťanov. Hrobová výbava je pomerne chudobná, pretože do kresťanských hrobov sa milodary nedávali. Archeológovia našli v hroboch aj zvyšky odevu, ruženca či kožené topánky.

Jedným z cieľov výskumu v tzv. Dolnom kostole Katedrály sv. Emeráma je nájsť Pribinov kostol z čias Veľkej Moravy. Aj keď ho zatiaľ nenašli, situácia na základe sondy podľa Bednára túto možnosť nevylučuje. Už geofyzikálny prieskum georadarom v roku 2005 potvrdil, že pod podlahou kostola sa nachádzajú staršie stavby.

Bednár teda nevylučuje, že by mohlo ísť o Pribinov kostol z roku 833. (r, sita), Nový čas,

Cirkev Francúzom uznala ďalšie zjavenie

Vatikán potvrdil, že vo francúzskom mestečku Saint-Etienne-le-Laus sa pred 300 rokmi zjavovala Panna Mária.

Paríž, Bratislava - Po francúzskych Lurdoch či portugalskej Fatime pribudlo na zoznam katolíckych pútnických miest v Európe ďalšie, ktoré sa môže popýšiť uznaným zjavením Panny Márie. Stalo sa ním alpské francúzske mestečko Saint-Etienne-le-Laus. Katolícka cirkev včera uznala, že sa tu pred niekoľkými storočiami zjavila Panna Mária. Dá sa teda predpokladať, že kroky slovenských veriacich putujúcich za zázrakmi budú už čoskoro smerovať okrem Lúrd do ďalšieho francúzskeho mestečka. V histórii počtov mariánskych zjavení pritom Saint-Etienne-le-Laus drží špecifický rekord - zjavenia trvali viac ako 50 rokov. „Cirkev uznaním zjavenia garantuje, že toto miesto je spojené s duchovnými vecami,“ vysvetlil pre HN člen kapucínskeho rádu na Slovensku Pavol Šajgalík.

Zázračný olej

V Saint-Etienne-le-Laus na juhovýchode Francúzska žije necelých tristo obyvateľov. Už v roku 1664 sa tam po prvýkrát zjavila Panna Mária, vtedy sedemnástročnej pastierke Benoitte Rencurelovej. Opakovane sa jej potom zjavovala až do jej smrti v roku 1718. Podobne ako v Lurdoch sa aj tam „dejú“ nevysvetliteľné uzdravenia. Zázračné liečivé schopnosti má údajne olej, ktorý horí vo večnom svede baziliky. Cirkev zatiaľ zázračnosť týchto uzdravení neuznala. Takisto aj Benoitte Rencurelová získala doteraz len označenie ctihodná služobníčka božia, nebola zatiaľ vyhlásená ani za blahoslavenú, čo je predstupeň k svätorečeniu. Uznanie miesta zjavenia Panny Márie a uznanie zázrakov vyliečenia sú totiž podľa cirkevného historika Jozefa Hal'ka rozdielne záležitosti. „Cirkev skúma tieto veci osobitne, jedna nie je závislá od druhej.“

Prísne pravidlá

Vo svete existuje takmer 70 miest, kde sa údajne zjavila Panna Mária. Katolícka cirkev však oficiálne uznala približne tretinu z nich. „Oficiálne uznanie znamená, že zjavenie nie je len výmyslom ľudí, ale po dlhom zvážení takto cirkev potvrdí miesto za pravé a je tak vystavené oficiálnej úcte,“ dodal Šajgalík. Toto zvažovanie má pritom určité pravidlá. „Nesmie odporovať Písmu svätému, tradícii cirkvi, osoba, ktorej sa zjavila Panna Mária, by už nemala žiť. Miesto by malo povzbudzovať ľudí k horlivému duchovnému životu v zmysle katolíckej viery,“ doplnil Šajgalík.

Už dnes navštíví Baziliku Notre-Dame-du-Laus v malom mestečku ročne asi 130-tisíc pútnikov, po jej uznaní katolíckou cirkvou ako miesto zjavenia Panny Márie toto číslo zrejme výrazne stúpne. Napríklad do Lúrd zavíta ročne asi šesť až sedem miliónov ľudí. Začiatkom roka si toto francúzske pútnické miesto neďaleko hraníc so Španielskom pripomenulo 150. výročie mariánskych zjavení. Kvôli tomu tam plánuje svoju cestu aj pápež Benedikt XVI.

Pútnické miesta však nie sú len v zahraničí, ale aj na Slovensku. Napríklad Mariánka je u nás najstarším pútnickým miestom, ďalej sú to Šaštín či Rajecká Lesná. Panna Mária sa u nás údajne zjavila v Turzovke a Litmanovej. Na hore Zvir pri Litmanovej sa podľa pútnikov v rokoch 1990 až 1995 zjavila Panna Mária dvom dievčatám. Aj Litmanovú, podobne ako iné miesta zjavení, sprevádzali údajne ťažko vysvetliteľné uzdravenia či prírodné úkazy.

- Miesta zjavenia Panny Márie
- Guadalupe, Mexiko (1531)
- La Vang, Vietnam (1789)
- Lurdy, Francúzsko (1858)
- Knock, Írsko (1879)
- Fatima, Portugalsko (1917)

Katarína Šimurková, HN, 5.5.2008

Španielska socialistická vláda chce revidovať vzťahy s Katolíckou cirkvou

Španielska socialistická vláda chce revidovať vzťahy s katolíckou cirkvou, ktorá má v krajine stále veľmi veľký vplyv. Kabinet chce dať viac priestoru iným vierovyznaniam a podčiarknuť svetský charakter štátu. Podpredsedníčka vlády Maria Fernándezová oznámila, že pripravuje reformu zákona o náboženskej slobode. (čtk), PRAVDA, 9.5.2008

Ciao, Chiara

V lete 1969 som sa viacmenej náhodou ocitol vysoko nad Rímom v Rocca di Papa na kongrese GEN (nová generácia) a spoznal som tam ženu v najlepších rokoch s neodolateľným úsmevom, ktorá mi dala meno Dup. V reči Urdu to vraj znamená úsmev slnka alebo niečo podobné. To bola typická Chiara! Mladému Slovákovu pripisovala pakistanské meno, len tak.

„Sme odsúdení na budovanie nového sveta. I môj život bude mať cenu, iba ak sa zúčastním na stavbe, ktorej základom je jednota,“ poznačil som si vtedy, a ešte: „Chceme revolúciu, starí nerobia nič“. Dominikovi Tatarkovi som oznámil: Objavil som Obec Božiu, ako si ju chcel.

Dvadsaťtisíc spriaznených, 18 kardinálov a 40 biskupov z celého sveta sa zúčastnilo v druhej polovici marca pred katedrálou svätého Pavla v Ríme viac na oslave diela Chiary Lubichovej, ako na jej pohrebe. Na jednoduchej rakve boli tri červené klinčky, (Chiarin otec bol socialista), ako tie tri, ktoré priniesla 7. decembra 1943 o šiestej ráno do chladného kostola v Triente, aby svoj život zasvätila. Neue Zürcher Zeitung, The New York Times, Der Spiegel a mnohé iné svetové médiá nezabudli si spomenúť na pozoruhodnú svetoobčianku.

Mnohí protestanti, budhisti, hinduisti, moslimovia i židia sa rozhodli žiť podľa jej príkladu a chápali jej spiritualitu. Predsta-

viteľ anglikánov priznáva, Chiara bola lepšou anglikánkou.

„Mama Chiara nepatrí iba vám, ale i nám, celému svetu,“ Phramaha Thongratana Thavor, budhistický mních.

„Od nej som sa naučil súrodectvo a jednotu medzi kresťanmi a moslimami,“ Prof. M. M. Hussein Fatimi, imám.

„Chiarino dedičstvo je jedno z najväčších požehnaní nášho času,“ David Rosen, rabín.

„Jej slovo dialóg znamená pre nás život,“ Walter Veltroni, rímsky starosta.

Sedemnást' čestných doktorátov, mnohé významné ceny, od Indie až po Európsku úniu, nominácia na Nobelovu cenu, porozumenie si s Romanom Prodim („Chiara ma nikdy o nič neprosila“) a s najmenej tromi pápežmi, ktorí si nechali od Chiary poradiť, nie sú podstatné.

Podstatné je hnutie, ktoré učiteľka základnej školy darovala svetu a jej poslanstvo o jednote sveta, ktorého budúcnosť je možná vo vzájomnom porozumení si v láske. So všetkými dôsledkami to, čo Chiara žila, presvedčilo vyše 140-tisíc žien a mužov, ktorí spolu s miliónmi priaznivcov nie sú ani v dnešnom rýchloch svete zanedbateľní.

Nemecký mesačník Neue Stadt, jeden zo 67 sesterských časopisov talianskej CITTA NUOVA, od Albánska po Zair, sa rozlúčil i s titulkom na prvej stránke: Ciao, Chiara.

Peter Repka, SME, 7.5.2008

Nespoznaná teológia

Teológia a dejiny náboženstva medzi seniormi patria k žiadaným predmetom. „Veľa starších ľudí sa hlási na našu univerzitu preto, že v čase socializmu sa týmto témam nemohli venovať, alebo si chcú prehĺbiť svoje doterajšie vedomosti,“ vysvetľuje referentka Katolíckej univerzity Andrea Mikulášová.

Súčasťou vzdelávacieho programu na univerzite je všeobecno-teologický základ s postupným rozširovaním tém. V prvom ročníku je štúdium zamerané na všeobecné

poznatky z kultúry, dejín cirkvi, zdravotvedy, spoločenských a filozofických vied. V druhom sa učí filozofia a ekumenizmus, v treťom história.

Dejiny náboženstva by pre veľký záujem chceli zaradiť aj na univerzite v Banskej Bystrici - dožaduje sa ich najmä skupina ľudí, ktorí vyrastali v nenáboženských rodinách a teraz majú potrebu si tieto vedomosti podobne ako otázky, s ktorými sa okolo viery stretávajú, doplniť. (mgl, ht), SME, 7.5.2008

Potreba súdnosti

Zákon o cirkevných reštitúciách sa v Česku stáva ďalším útesom, na ktorom môže krehká vládna koalícia stroskotať. A právom. Morálna povinnosť kompenzovať majetok ukradnutý komunistami je nespochybniteľná, a to, že k tomu za takmer dvadsať rokov stále nedošlo, je trápne. Platí to však pre obe strany, pre štát, ktorý dávať nechcel, rovnako ako pre cirkev, ktorá pri vymáhaní majetku budí dojem straty súdnosti. Zablokovanie reštitúcií v parlamente, avizované vnútrostraníckou opozíciou vládnej ODS, je zjavne motivované nielen starosťou o peniaze štátu, ale aj snahou zavariť súčasnému šéfovi strany a premiérovi Topolánkovi. To však nič nemení na tom, že dohoda dojednaná medzi vládou a cirkvami smrdí nielen politickým handlom a vydieraním koalíčných kresťanských demokratov (čo by ešte bolo v rámci politických zvyklostí), ale aj konfliktom so zákonmi a ústavou. Aspoň v prípade, ak bude hodnota kompenzácií vypočítavaná podľa iného, pre cirkvi výhodnejšieho kľúča ako u ostatných reštituentov.

K dohode neprispieva ani postoj katolíckej cirkvi, o ktorú ide predovšetkým. Tá prostredníctvom svojho najvyššieho predstaviteľa kardinála Vlka v podstate postavila štát pred ultimátum: buď táto, pre nás veľmi, pre štát menej výhodná dohoda, alebo ďalšie rokovania nemajú zmysel. Netrzeplivosť prelátov, ktorých po novembri 1989 štát často vodil za nos, je pochopiteľná. Napriek tomu by sa nemali správať, ako keby im záležalo iba na potvrdení proticirkevných nálad prevládajúcich v českej spoločnosti od 19. storočia. Dohode so štátom a zlepšeniu ich obrazu by pomohlo, ak by žiadali toľko majetku, koľko potrebujú na zaistenie nezávislosti od štátu, na plnenie svojej misie, a dokážu ho aj reálne využiť. Viac im ho v krajine, kde rapidne ubúda veriacich, aj tak nijako nepomôže.

**Peter Morvay
SME, 6.5.2008**

Oslavy Dňa mesta Košice

Slávnostným ceremoniálom dnes vyvrcholili týždeň trvajúce oslavy Dňa mesta Košice. Pri tejto príležitosti primátor František Knapík odovzdal ceny mesta desiatim jednotlivcom a trom kolektívom. Nechýbal medzi nimi ani kolektív pracovníkov Charitného Dómu sv. Alžbety a kňaz Andrej Šinal', ktorému bolo toto ocenenie udelené im memoriam.

Medzi ocenenými je dvojnásobný majster sveta v kulturistike a držiteľ titulu Kulturista 2007 Jozef Bomba, etnografička Východoslovenského múzea v Košiciach Klaudia Bugánová, sólobábkar Tomáš Plaský, kňaz pôvodne stavebný inžinier Andrej Šinal', ktorému cenu mesta udelili im memoriam. Informuje hovorkyňa mesta Jana Geročová.

Jana Geročová, hovorkyňa Košíc: „V roku 1991 sa vrátil do Košíc a stal sa farárom novovzniknutej farnosti svätých košických mučeníkov Košice Nad jazerom. Tu na zelenej lúke začal budovať nové spoločenstvo. Zvlášť sa venoval utužovaniu rodín. A veľkú dôležitosť venoval mládeži v tomto období. Pod jeho vedením mládežníci vyvíjali veľmi veľké aktivity. Veľmi veľkú záťaž niesol na svojich pleciach v súvislosti s budovaním pastoračného centra. Vďaka predovšetkým jemu bol v roku 1995 posvätený prvý kostol v Košiciach po 60 rokoch.“

Cenu mesta získal aj kolektív Združenej tkanivovej banky Fakultnej nemocnice L. Pasteura, Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Košiciach, i kolektív pracovníkov Charitného Dómu sv. Alžbety.

Jana Geročová, hovorkyňa Košíc: „Kolektív pracovníkov Charitného domu poskytuje denno-denne pomoc takmer 80 ľuďom v hmotnej núdzi bez prístrešia. Pomáhajú tiež klientom nachádzať cestu späť do života, nadobúdať stratené pracovné návyky a následne ich zapájať do pracovného procesu. V roku 2007 začali pracovníci realizovať v uliciach mesta Košice pilotný projekt, takzvaný street work zameraný na mapovanie situácie bezdomovectva v meste a následne zabezpečenie potrebnej pomoci.“

Mária Čigášová
Rádio Lumen, 20:00, 7.5.2008

Pápež Benedikt XVI. odpovie prostredníctvom internetu mladým v rámci júlového svetového dňa mládeže

Pápež Benedikt XVI. odpovie prostredníctvom internetu tisíciam mladých katolíkov na ich mobilné telefóny v rámci júlového svetového dňa mládeže. Dúfa, že mu digitálna forma pomôže k lepšiemu kontaktu s mladými veriacimi. Počas týždňového projektu sa hlava katolíckej cirkvi bude snažiť elektronickou formou vnášať do života mladých ľudí inšpiráciu a nádej. **Rádio Beta, 17:00, 7.5.2008**

Občianska iniciatíva Nechceme sa prizerať adresovala otvorený list predstaviteľom cirkvi

Občianska iniciatíva Nechceme sa prizerať adresovala otvorený list predstaviteľom cirkvi. Jej cieľom je vyjadriť solidaritu s obeťami holokaustu. Signatári odmietajú zľahčovanie charakteru totalitného režimu vojnového Slovenského štátu a zodpovednosti jeho vysokých predstaviteľov za vojnové tragédie. Iniciatívu podpísmi podporilo nateraz viac ako 450 občanov.

Signatári občianskej iniciatívy chcú, aby zo strany občanov, predovšetkým veriacich, zaznel aj iný postoj ako stanovisko arcibiskupa Jána Sokola. Ten v apríli slúžil zádušnú omšu za Jozefa Tisa. Iniciátorom výzvy Nechceme sa prizerať je aj teológ Miroslav Kocúr: „Registrujete nejaké otvorené povedzme odmietnutie toho čo pán arcibiskup povedal z vnútrocirkvneho prostredia? Ja nie.“

Arcibiskup Ján Sokol sa k predošlej kritike, ktorá sa na jeho adresu zdvihla

už v apríli, nevyjadroval a teraz je v zahraničí. Hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik ju vtedy označil za súkromnú akciu Jána Sokola a obhajoval ju tým, že „za každého človeka ktorý zomrie, možno slúžiť zádušnú omšu, zvlášť ak bol kňaz.“ Na otvorený list občianskej iniciatívy teraz nemohol reagovať, pretože je takisto v zahraničí. Slovenský rozhlas sa pokúšal získať stanovisko iných cirkevných hodnostárov. Všetci oslovení sa však odmietli k tejto téme vyjadrovať. Iniciátori výzvy Nechceme sa prizerať chcú ale vyvolať celospoločenskú diskusiu. Nemá byť zameraná iba na nesúhlas s cirkevným postojom.

Monika Vrzgulová, etnografička: „Antisemitizmus, hoci bez Židov je tu, mladí ľudia nevedia kto je Žid na Slovenska a napriek tomu predsudky k tejto minorite tu sú.“ **Eva Sládková
Rádio Slovensko, 18:00, 8.5.2008**

Bratislavský arcibiskup by mal odsúdiť formu s akou v jeho diecéze odslúžil arcibiskup Sokol omšu za Tisa

Bratislavský arcibiskup by mal odsúdiť formu s akou nedávno v jeho diecéze odslúžil omšu za prezidenta Slovenského štátu Jozefa Tisa arcibiskup Sokol. Žiadajú ho o to signatári občianskej iniciatívy Nechceme sa prizerať.

Takmer 500 ľudí adresovalo bratislavského arcibiskupovi Stanislavovi Zvolenskému otvorený list.

Miroslav Kocúr, teológ, jeden zo signatárov: „Mal by sa k tomu vyjadriť, očakávame odsúdenie a distancovanie sa od tohto. On môže v budúcnosti takéto bohoslužby na území svojej arcidiecézy minimálne nepovolit.“

Tibor Hajdu, riaditeľ Arcibiskupského úradu v Bratislave: „Žiaľ ja z mojej funkcie sa neviem ani nasmieť k tomu vyjadriť.“

S hovorcom úradu sa nám zatiaľ skontaktovať nepodarilo. Signatári výzvy tiež požiadali Konferenciu biskupov Slovenska, aby opravila svoje tvrdenia, že šlo o súkromnú akciu Sokola. Podľa nich to bola organizovaná bohoslužba. Počas Slovenského štátu bolo zo Slovenska do koncentračných táborov deportovaných 70 tisíc Židov.

Sergej Danilov
Rádio Expres, 12:00, 7.5.2008